נר מצוה

כג א מיי׳ פ״ז מהלי שאלה ופקדון הל׳ א

וטייו בהשנום ובח"ח חתנ

עשין פח טוש"ע ח"מ סי

מה ג מיי שם וסמג שם

בון ה מיי שם הלי ב וסמג שם טוש"ע שם

סעיף מו: מח ו מיי שם הלי ה

:טוש"ע שם סעיף יט

ממנות עניים הלי יא מתנות עניים הלי יא

סמג עשין קסב טוש"ע י"ד

מי רנו סעיף ב:

לעזי רש"י

אשמלי"ר [אישמילי"ר].

רבינו חננאל (המשך)

נחמן [בר יצחק] דהוא

אמר חיישינן שמא עשאן תרומה ותרומה אינה נמכרת לשום חולין ור׳

יוחנז הא אמר מוכרז

. הלכך ודאי פליגי. לימא

רהא דר׳ יוחנן פליגא נמי אדרב כהנא דהא

איהו נמי לא ימכרם קאמר. ודחי׳ אית לן למימר דלא אמר רב

כהנא לא ימכרם אלא היכא דחסרי ³) פחות

מכדי חסרונן והוא כדתנן

חצאי קבין לכור וכו׳ אבל בחסרון יותר מזה

אבי בחסודן יווג כווו לא אמר רב כהנא לא ימכור ולא פליגא עליה

דר׳ יוחנז. ומקשי׳ לר׳

יוחנן וניחוש דלמא הוה בהן חסרון יתר מכדי

חסרונז ששנינו במשנתינו . ומכרם על פי ב״ד מי

שהיו מופקדין אצלו ולמה

שנינו לפיכך בעה"ב עושה אותן תרומה כו". פי' כגון שהיו לו פירות

טבל בביתו אומר הפירות

שיש לי פקדון אצל פלוני הרי הן תרומה על הפירות הללו ואוכלם

על מנת שפירותיו קיימין וכיון שמכרם נמצא אוכל

טבלים למפרע ופרקינן כי

. לכהנים מזבינן להו בדמי

. תרומה שאם יבואו בעליהן

יחזרו דמיהן לכהן והדבר

ידוע שאין בעליהן עושין אותן תרומה על מקום אחר אלא בקרוב זמן שדבר ברור הוא שאין

פרבו בורו וווא פאין בתוך זה הזמן עלה בהן יותר מכדי חסרונן דאמרי׳

ודאי חל עליהו שם

... שהפרישן עליהן אבל אחר זמז הרבה דאיכא למיחש

דלמא הוה בהו יותר מכדי חסרונן לא ועל אורחא דא

דשמעתא

ומקשינן המפקיד פירות

מזבינן להו להני מזבינן להו

להחמיץ, (על דבש).

רלב סעיף טו: מד ב מיי׳ שם:

בור ד מייי שם:

ל) [יבמות יט. וש"נ], ב) פסחים יג., ג) עיין סנהדרין קל. ובפרש"י שם ד"ה מדבים ובפרש"י יג.. כ) ול"ל כמוז. ו) וע"בז. יג., ט) ני ל כנון, ו) נע בן, ו) נבגמ' שלפנינו איתא לך וכן העתיקו תוס' גיטין ל: ל"ה וכיו.

הגהות הב"ח

(**ה**) רש"י ד"ה חיישיגן וכו" לורים הס"ד ואח"כ מ"ה היינו דקתני לפיכך הואיל: (ב) ד"ה ופרכינן ואי משתכחי מאי מזבנינן:

אבודין. נחסרין והולכין (פסחים יג.). והדביש. מאכל שגוכין לחלק (פסחים יג.). ואין מוכרין לעצמן. שמא יחשום שלקחום בזול (שם).

רבינו חננאל מתני' המפקיד פירות אצל חבירו אפי' הן אבודין לא יגע בהן מאי טעמא אמר רב כהנא רוצה אדם בקב שלו מט׳ קבין של חבירו. רב נחמן . בר יצחק אמר חיישינן י שמא עשאן תרומה ומעשר על מקום אחר. מיתיבי המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה לא יגע בהן לפיכך בעה"ב עושה אותן תרומה ומעשר על מקום . לטעמיה דרב כהנא היינו דקתני לפיכד פי׳ כיוז דקתני לפיכך פי׳ כיון
שאין אדם רוצה שיחליף
לו פירותיו אלא ישארו
לו כמות שהן לפיכך
בעל הבית עושה אותן
תרומה ומעשר על מקום אחר. אלא לטעמיה דרב נחמן מפני שבעל הבית נוזכון כוכנ סבכי יוביו. עושה אותן תרומה מיבעי ליה למימר. ופרקינז כיוז דאמור רבנן לא יגע בהן דחיישינן שמא בעליהן . עשאום תרומה לפיכד בעל הבית עושה אותן תרומה כו': אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנז מחלוקת אמר ר' יוחנן מחלוקת תנא קמא ורשב"ג דאמר תנא קמא לא יגע בהן בזמן ל) שחסרונן כדתנן במתני' הרי זה יוציא לו חסרונות אבל יותר מכדי חסרונן דברי הכל

והא טעמא דרבי יוםי משום הפסד הרמאי הוא. וכיון דטעמא בהכי מה לי כלי מה לי מעות והיכי חיסק אדעתין למימר דבמעות מודה להו לרבנן ואמאי אנטריך למתנייה: לרבנן אילטריך. לאשמועינן מילחא דרבנן תננהו לתרוייהו ואי תנא כלים ברישא

הכי נמי דלא אלטריך תו למתני

שהפרוטות מתעפשות ונפסלות:

סמחוי. מאכל שגובין מבעלי

המפקיד

מעות אבל השתא דתני מעות ברישא והא מעמא דרבי יוםי משום הפסד הרמאי תני כלים למימר לא זו בלבד דליכא הוא אלא תרוייהו לרבנן איצטריך יולא זו אף זו קתני: כִּתְבֵּי׳ יֹּ המפּקִיד פירות פסידה דשבירת כלי אלה אף זו דאיכא פסידא דגדול אמרינן הכי: אצל חבירו אפילו הן אבודין לא יגע בהן בותנר' אכודין. ע"י עכברים או רשב"ג אומר מוכרן בפני ב"ד מפני שהוא כמשיב אבידה לבעלים: **גכו'** מאי מעמא ריקבון: לא יגע בהן. למוכרן וטעמא מפרש בגמ': גבו' קב שנו. חביבה עליו על ידי שעמל בהן וקב שישחר אמר רב כהנא אדם רוצה בקב שלו לו מהם הוא רוצה מתשעה קבין מתשעה קבים של חבירו ורב גחמן בר יצחק אמר יחיישינן שמא עשאן המפקיד תרומה ומעשר על מקום אחר מיתיבי המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה לא יגע של אחרים שיקח בדמיהן אם ימכרם: חיישינן כו'. ואסור להאכילו לזרים: (ה) לפיכך. הואיל ואסור למוכרו משום דרולה אדם בקב שלו הרי הו בהן לפיכך בעל הבית עושה אותן תרומה ומעשר על מקום אחר בשלמא לרב כהגא בחזקת קיימים ומותר בעל הבית לעשותן תרומה ומעשר על פירות היינו דקתני לפיכך אלא לרב נחמן בר שיש לו בביתו: מאי לפיכך. איסור יצחק מאי לפיכך הכי קאמר השתא דאמור מכירה משום הא הוא והיכי תלי תנא עשייתו באיסור מכירה: השתא רבנן לא נזבין דחיישינן לפיכך בעל הבית דאמור רבנן לא חובין דחיישיכן. עושה אותן תרומה ומעשר שמא עשאן המפקיד תרומה הרי הן בחזקת שלא נמכרו ועושה אותן בעל אחר אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנו מחלוקת בכדי חסרוגן אבל יותר מכדי הבית כו': מחלוקת. דמתני': חסרונן ידברי הכל מוכרן בב"ד אדרב בכדי הסרונן. כדרך שאר תבואות נחמן בר יצחק ודאי פליגא אדרב כהנא כמו שמפורש במשנחינו (לקמן דף מ.) מי לימא פליגא כי קאמר רב כהנא בכדי לחיטין ולאורז תשעה חלאי קבין לכור: אבל אם אבודין יותר מכדי חסרונן. חסרונן קאמר והא רוצה בקב שלו מתשעה . אפי׳ רבנן מודו דימכרם בב״ד קבין של חבירו קאמר גוזמא בעלמא ודחי פליגח. הא דרבי יוחנן דאי מיתיבי לפיכך בעה"ב עושה אותן תרומה איכא למיחש לשמא עשאן בעליהן וִמעשר על מקום אחר וליחוש דלמא הווִ תרומה אפילו ביותר מכדי חסרונן להו יותר מכדי חסרונן וזבנינהו וקא אכיל נמי אסור למזבנינהו: מי לימא מבלים יותר מכדי חסרוגן לא שכיח ואי פליגה. דוקה חמר רב כהנה שחם משתכחי מאי מזבנינן להו וליחוש שמא תשעה קבין הן נוח לו שיאבדו עד עשאן בעל הבית תרומה ומעשר על מקום קב ואל ימכרם דהוה ליה יותר מכדי אחר כי מזבנינן נמי ילכהנים בדמי תרומה חסרונן ופליגא הא דר׳ יוחנן עליה או לאו דוקא ט׳ קבין נקט אלא נוח מזבנינן להו ולרב נחמן בר יצחק נמי לו שיהא נפסד קלת ולעולם כדי נזבנינהו לכהנים בדמי תרומה בהא פליגי חסרונן ותו לא: גוומא. שפת יתר: דרבה בר בר חנה סבר יותר מכדי חסרונז מיחיבי. לרבי יוחנן: וקאריל. בעל לא שכיח מידי וכי משתכח לקמיה הוא הבית טבלים שאין פירותיו מתוקנין דהויא יתר מכדי חסרונן אי עביד להו בעה"ב שאין אלו קיימין שהוא סומך עליהן: תרומה ומעשר על מקום אחר מקמיה דהוו לא שכיחי. ואין לחוש בכך: ופרכינן וחי משתכחי (כ) מי מובנינן להו יותר מכדי חסרוגן עביד להו הלכך להו. בתמיה: ליחוש שמא עשאן כי הוו להו יותר מכדי חסרונן נזבנינהו כו'. ונמלא המוכר מאכיל תרומה לכהנים בדמי תרומה ורב נחמן בר יצחק לזרים: בדמי תרומה. בזול שאין סבר יתר מכדי חסרונן משכח שכיח וכי הוו עליה קופצין לקנותה שאינה נאכלת להו לאלתר הוא דהוו להו ואי אמרת נזבנינהן אלא לכהנים ולריכה שימור בטהרה: זימנין דקדים ומזבין להו וכי עביד להו בעל לקמיה הוא דהויא יתר מכדי חסרונן. הבית תרומה ומעשר על מקום אחר לא ידע דזבנא וקא אָכיל מבלים מיתיבי לזמן מרובה יש באבודן יתר מכדי חסרונן: מקמי דניהוי כו'. שאין אדם משהא טבלים כל כך זמן המפקיד פירות אצל חבירו והרקיבו יין מרובה כזה מלתקנן: והדביש. יצא והחמיץ שמן והבאיש דבש יוהדביש הרי טעם דובשנו והחמיך אשמלי"ר בלע"ז זה לא יגע בהן דברי ר"מ וחכמים אומרים ס כדאתמר (איוב לא) ובכל תבואתי "עושה להם תקנה ומוכרן בבית דין יוכשהוא תשרש תעקר שרשיה וכמו עד לח מוכרן מוכרן לאחרים ואינו מוכרן לעצמו ירתק חבל הכסף (קהלת יב) יפתחו רתוקות עבותיה: עושה להם תקנה. יכיוצא בו יגבאי צדקה בזמן שאין להם עניים לחלק פורטין לאחרים ואין פורטין לקמיה" מפרש מחי תקנה יש עוד הלח לעצמן גבאי תמחוי בזמן שאין להם עניים כל קילקול העתיד לבא כבר בא הוא: ואין מוכרן לעלמו. שלא יחשדוהו לחלק מוכרין לאחרים ואין מוכרין לעצמן שמא לקחן בזול: פורטין. מחליפין פרוטות נחושת בסלעי כסף מפני

שמא עשאן תרומה ומעשר על מקום אחר. הקשה ר״ת וכי נחשדו חבירים לתרום שלא מן המוקף כדאמר בפרק כל הגט (גיטין דף ל:) ופ"ק דחולין (דף ז.) גבי ר"מ שאכל עלה של ירק ואור"ת דהכא גבי פקדון תולין בחששא מועטת שלא יגע בהם וחיישינן שמא בערב שבת תרם שלא

מן המוקף דשרי כדאמרינן בהאשה רבה (יבמות דף לג.) אי נמי כדאמרינן פרק בכל מערבין (עירובין דף לב:) ניחא ליה לחבר דליעביד איסורא זוטא דהיינו שלא מן המוקף אבל בחולין (דף ז.) ובפרק כל הגט (גיטין דף ל:) לא חיישינן כיון שאינו פקדון וטפי אמרינן בפרק זה בורר (סנהדרין דף ל.) ראו שאביהם הטמין מעות בשידה תיבה ומגדל ואמר של מעשר שני הם אם כמערים לא אמר כלום אלמא אזלינן בתר רוב מעות שהם חולין להקל ואע"פ שפירש שהם מעשר ובהאשה שהלכה (יבמות דף קטו:) גבי מצא כלי והיה כתוב עליו קו"ף קרבן תי"ו תרומה הא אין כתוב עליו לא חיישינן והא דאמרינן בהזהב (לקמן דף מט.) ישראל שאמר לבן לוי כור מעשר י לאביך בידי רשאי לעשותו תרומת מעשר על מהום אחר היינו נמי בשבתות וימים טובים וכן הא דקתני בסמוך לפיכך בעל הבית עושה אותו תרומה ומעשר

על מקום אחר: מחלוקת בבדי חסרונן. פרש"י

כדרך שאר תבואות והקשה ריצ"ם וכי פליגי צמשהו דבפחות מכדי חסרונן לכ"ע לא ימכור ועוד דא"כ מ"ט דרשב"ג וי"ל דפליגי שנתחסר בחדש או בחדשים יותר משרגילות להתחסר עד אותו הזמן ופליגי עד שיעלה החסרון בחדש או בשני חדשים תשעה חלאי קבין לכור שהוא בכדי חסרונן לשנה שלימה:

מזבנינן לבהנים. ולשמא יעשם מזרנינן לכחל המכירה ליכא למיחש דיתר מכדי חסרונן לא שכיח וכי עביד להו בעה"ב תרומה ומעשר עביד להו מקמי דליהוו יותר מכדי חסרונן ופריך לרב נחמן נמי דלזבנינהו לכהנים בכדי חסרונן לא פריך דהא איכא למיחש לשמא יעשם אלא ביותר מכדי חסרונם פריך דלזבנינהו וכי תימא הכי נמי והא אמרת דרב נחמן ודאי פליג ומשני דלרב נחמן יותר מכדי חסרונן שכיח והקשה ריב"ם מי דחקו לומר דרב נחמן פליג לימא דביתר מכדי חסרונן לד"ה מוכרן וליכה למיחש לשמה יעשם דלה שכיח כמו לרב כהנא ותי׳ ר״ת דמתני׳ מיירי אפילו בפשחן או בפירות מתוהנים והתם מאי טעמא לא יגע בהם ע"כ משום דרב כהנא דרולה

אדם בקב שלו מבתשעה קבין של

חבירו אם כן מאי אהני טעמא

דשמה עשהן תרומה ומעשר על מקום אחר אי לאו לאשמועינן דאפי׳

ביתר מכדי חסרונן חיישינן א״כ סבר

דאפילו יותר מכדי חסרונן שכיח:

א) ל"ל בומן שהם אבודין כדי מסרונן כדמנן וכו'. ב) אולי צ"ל דמסרי כדי מסכונו וכו'. ג) אולי צ"ל ועל אורחא דא אתמר מסהנא דשמעתא הדה.

> קתני מיהת פירות והרקיבו מאי לאו אפילו יתר מכדי חסרונן לא בכדי חסרונן והא יין והחמיץ שמן והבאיש דבש והדביש דיתר מכדי חסרונן נינהו שאני הני כיון דקם קם שמן והבאיש דבש והדביש

לכואי בחים לחלק לעניים בכל יום: מאי לאו אפילו יחר מכדי החרוק. ואיכא למאן דאמר לא יגע ואת אמרת דברי הכל מוכרן: כיון דקם קם. מאחר שעמדו בקלקולם הרי כבר עמדו ולא יחקלקלו מעתה יותר אבל שאר פירות הולכין ומרקיבין תמיד:

מוסף רש"י

מקלקל ונעשה ללול מחמת **חמימות** (סנהדרין קא.). פורטיז. פרוטות של נחשת שגבו לנדקה וכשמשהין אותם מחלידות, נריך אותם מחלידות, נריך לפורטן בכסף (פטחים יג.) פרוטות שגבו לוקחין דינרי כסף לפי שהפרוטות של נחשת מחלידות (ר"ר ח:). ואין פורטין לעצמם. פן יחשדום שפורטין בזול (שם). תמחוי. מאכל לחם ומיני